

Subject: Odgovor na pisanje u Blic-u o analognim inzulinima

Date: Mon, 11 Mar 2013

SRPSKA GODINAMA OMOGUĆUJE KVALITETNIJI ŽIVOT OSOBAMA KOJE ŽIVE SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU

- reagovanje na članak objavljen u "Blic"-u 7.Marta 2013-

U "Blic" izdanju za Republiku Srpsku je u četvrtak 7. Marta 2013 godine objavljen je članak novinarkе Valentine Mišljenović pod naslovom "SRPSKA GODINAMA KUPUJE NAJSKUPLJE INZULINE" sa nad naslovom "NABAVKE U ZDRAVSTVU SKUPO KOŠTAJU REPUBLIKU SRPSKU" koji je kod nas koji živimo sa šećernom bolešću, iznošenjem proizvoljnih paušalnih i netačnih informacija, izazvao ljutnju, tugu, gorčinu i razočarenje tj osjećaje koje ne želimo i ne zaslužujemo. Zbog toga smo odlučili da se javno obratimo časopisu "Blic" i novinarki Valentini Mišljenović, navodeći razloge zbog kojih smatramo da treba da isprave pogrešku učinjenu objavljivanjem ovog članka i da se javno izvine osobama koje žive sa dijabetesom u Republici Srpskoj.

Poštovana gospođo Mišljenović prije svega želimo istaći da novinarstvo kao profesiju veoma cijenimo (pogotovo istraživačko novinarstvo), međutim dopustite da Vas podsjetimo da novinarstvo, baš kao i druge profesije, npr. profesija ljekara, nosi sa sobom veliku odgovornost. Vi sigurno ne biste željeli da vas lijeći ljekar koji će vam dijagnozu postaviti na osnovu nekog svog osjećaja ili na osnovu samo što ste crveni licu. Zasiurno ne biste željeli da Vas lijeći ljekar koji će Vam propisati nekakvu terapiju za koju je čuo da je jeftinija a da možda ima ljepše pakovanje, ne razmišljajući da da će Vam ta terapija možda više odmoći nego pomoći. Uvjereni smo da ne biste ni pomislili doći na pregled ljekaru za kojega je ljekarska etika samo fraza i koji neće razmišljati kako će Vas osloviti ili kako ćete se Vi zbog njegovih postupaka osjećati, jer Vas doživljava samo kao pacijenta, tj. predmet njegovog posla, a ne kao ranjivu osobu koja želi u njega imati povjerenja kako bi u njegove ruke povjerala svoje zdravlje. Sigurno biste voljeli da Vas lijeći doktor koji je profesionalac u svom poslu, koji ima izgrađene moralne i etičke principe i barem malo empatije, te koji će zaista raditi u najboljem interesu za Vas. Eh, isto tako, poštovana gđo. Mišljenović, i čitatelji žele novinare koji će se potruditi da profesionalno prikupe sve raspoložive činjenice o temi koju žele obraditi, koji će objektivno stvari sagledati iz svih uglova, novinare koji imaju osjećaj za etiku, empatiju, te osjećaj odgovornosti za posljedice svog rada.

Pročitavši Vaš članak, osobe koje žive sa dijabetesom u Republici Srpskoj na prvi momenat dobiju utisak da ste iz nekog razloga kivni na njih i da im želite uskratiti pravo na kvalitetno liječenje i, posljedično, pravo na kvalitetan život. Međutim, većina ubrzo shvati da Vi zapravo nemate ništa protiv nas koji imamo dijabetes, već da samo nastojite da napravite još jedan optužujući i senzacionalistički članak kakvi su danas u modi.

Koliko Vi gospođo Mišljenović, zapravo znate o dijabetesu, o komplikacijama dijabetesa (kratkoročnim i dugoročnim), o inzulinima koji su nama koji imamo dijabetes jedina nada. Koliko znate o tome kako je živjeti s dijabetesom i svakog dana ubadati se po nekoliko puta i to godinama, nadajući se da ćete uspjeti spasiti svoje bubrege, svoje oči, stopala, da ćete spriječiti moždani ili srčani udar, a da istovremeno pri svakoj dozi inzulina strahovati od hipoglikemije? Jeste li ikad doživjeli hipoglikemiju i znate li uopšte kakav je to osjećaj,

koliko je to ozbiljno i opasno stanje, ili mislite da je to nešto što se može riješiti samo kockom šećera? Koliko znate o tome kako je to bilo nekad prije, kad su postojali samo goveđi i svinjski inzulini koji su, pored rizika od hipoglikemija, nosili i veliki rizik od po život opasnih alergijskih reakcija. Zna li kako je bilo živjeti sa dijabetesom kad se on davao iz staklenih šprica koje su se otkuhavale i kada su se koristile ogromne debele igle? Zna li koliko je nama, kojima inzulin život znači, otkriće inzulinskih penova poboljšalo život i dalo nade u budućnost? Zna li koliko su nam koristi tek inzulinski analozi donijeli?

Pitate se zašto inzulinski analozi? Stručni odgovor na to pitanje možete dobiti iz Fonda zdravstvenog osiguranja RS i od prof. dr Snježane Pejičić. Stručne odgovore sigurno možete pronaći i u brojnoj naučnoj literaturi. Vama vjerovatno to ništa ne znači, jer Vi ne želite znati niti Vas interesuje. Jer, da Vas interesuje Vi biste pitali i nekog od nas 15.000 osoba s dijabetesom u RS šta za nas znače inzulinski analozi, koliko nam je život s dijabetesom lakši, sigurniji, koliko manje straha imamo i koliko više nade u svoju budućnost imamo. Mi Vas očitno i ne interesujemo, jer mi smo za Vas samo tamo neki "dijabetičari". E pa, gospođo Mišljenović, mi nismo "dijabetičari" mi smo normalni ljudi kao i svi drugi samo živimo s dijabetesom. A da nas vratite na "jeftinije" humane inzuline. Mislite da su humani inzulini jednako djelotvorni? Jeste li ih Vi probali na sebi i uporedili s analogima? Niste? Jeste li pitali nas koji smo na svojoj koži osjetili razliku? Niste. zašto niste? Jer Vam je cilj da nas, spašavajući novac koji smo mi odvojili za Fond da služi naše liječenje? Možda Vam je cilj da nas, spašavajući naš novac, vratite na svinjski inzulin, debele igle i staklene šprice koje moramo otkuhavati prije svake upotrebe, jer - to je jeftinije, zar ne!?! Zašto trošiti novce na tamo neke "dijabetičare", pitate se?

A koliko Vi uopšte znate o troškovima dijabetesa? Novinar ste i trebalo bi da znate da su troškovi inzulina u ukupnim troškovima dijabetesa najmanji. Ako znate koristiti internet, pronaći ćete podatke iz brojnih studija koje govore da preko 75% troškova dijabetesa u zdravstvu su troškovi liječenja komplikacija dijabetesa, koje se dobrom terapijom mogu spriječiti. Ovi podaci govore i to da troškovi inzulina i tableta zajedno čine samo do 7% ukupnih troškova dijabetesa u zdravstvu. Zna li da pored troškova za zdravstvo loše regulisan dijabetes uzrokuje još toliko indirektnih troškova za društvo i ekonomiju? Očitno da ne znate, jer da znate shvatili biste značaj investiranja u kvalitetniju terapiju u cilju postizanja ogromnih dugoročnih ušteda kroz prevenciju skupih komplikacija. Da ste malo bolje informisani, znali biste da, iako to danas nije nimalo popularno, treba da zapravo u svom članku barem stidljivo pohvalite naš Fond zdravstvenog osiguranja, naše Ministarstvo zdravstva i nacionalnog koordinatora za dijabetes prof. Pejičić na stručnosti, proaktivnosti i odlučnosti u borbi protiv dijabetesa. Iako je to Vama možda neshvatljivo, mi koji živimo s dijabetesom, a vjerujemo i svi drugi malo bolje upućenim, zahvalni smo im jer već deset godina provode aktivnosti od kojih će imati koristi i sadašnje i buduće generacije i ukupna naša ekonomija. Sretni smo, zapravo, što imamo ljude koji o ekonomiji znaju više od Vas. Kupiti najjeftinije zna i petogodišnje dijete kad ga pošaljete u prodavnicu - a jesmo li, na kraju krajeva, dovoljno bogati da kupujemo najjeftinije? Vi, naprotiv, dajete sebi za pravo iznositi netačne podatke, i praviti insinuuacije da su investicije u bolje zdravlje, sigurnost pacijenata i dugoročne uštede u zdravstvu kojekakve sumnjive rabote i rasipništvo. Konačno, da kažemo i ovo cilju istine, inzulinski analozi nisu duplo skuplji od humanih. Razlika je u cijeni manja od cijene jedne kafe dnevno, a razlika u djelotvornosti i sigurnosti je neprocjenjiva. I Vi biste da nam to uskratite, jer mi smo za Vas samo "dijabetičari" koje za njihovo mišljenje ne treba pitati.

Na kraju, željeli bismo se osvrnuti na komentar doktora Nenada Stevandića, člana skupštinskog odbora za zdravstvo. Naime, koliko nam je poznato doktor Stevandić je specijalista za bolesti uha, grla i nosa te se ne bavi liječenjem dijabetesa ni komplikacijama dijabetesa. Smatramo da bi, osim endokrinologa, relevantno stručno mišljenje o ovoj temi trebali dati specijalisti koji liječe dramatične komplikacije dijabetesa prouzrokovane nedovoljno dobrom kontrolom šećera u krvi - oftamolozi koji se sreću sa sljepoćom, nefrolozi koji se sreću sa otkazivanjem bubrega i dijalizom, ortopedi koji često moraju amputirati dijabetičko stopalo, ... A doktora Stevandića bismo upitali koji bi on inzulin odabrao ili preporučio nekom bliskom, da li bi posegao za najjeftinijim ili najboljim, i zamolili bismo ga da ako želi da se bori za budžet Republike Srpske da postavi skupštinsko pitanje smanjenja poslaničkih plata i poslaničkih troškova a da se ne dira u inzulin koji nama život znači.

Ovim putem pozivamo i sve koji ovo čitaju - Građane, novinare, doktore, političare i institucije, da se dobro informišu šta je to dijabetes, šta su komplikacije dijabetesa i koliki je značaj ulaganja u prevenciju, rano otkrivanje i kvalitetnu terapiju, jer dijabetes je veliki problem koji samo svi zajedno možemo početi rješavati.

S poštovanjem Radislav Božičković predsjednik skupštine Udruženja ljudi koji boluju od šećerne bolesti i drugih zainteresovanih lica opštine Doboj a i čovjek sam koji boluje od šećerne bolesti i već 30 godina sam na inzulinskoj terapiji i Duško Brkljač roditelj djevojčice koja boluje od šećerne bolesti.